

V Bruseli 4. decembra 2023
(OR. en)

16335/23

CT 192
ENFOPOL 530
COTER 235
JAI 1612

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	4. decembra 2023
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	15404/23
Predmet:	Závery Rady o zaobchádzaní s osobami prepustenými z väzenia, ktoré môžu predstavovať potenciálnu teroristickú hrozbu – <i>závery Rady (4. decembra 2023)</i>

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o zaobchádzaní s osobami prepustenými z väzenia, ktoré môžu predstavovať potenciálnu teroristickú hrozbu, ktoré schválila Rada pre spravodlivosť a vnútorné veci na svojom 3 992. zasadnutí 4. decembra 2023.

ZÁVERY RADY

o zaobchádzaní s osobami prepustenými z väzenia, ktoré môžu predstavovať potenciálnu teroristickú hrozbu

OPĀTOVNE POTVRDZUJÚC, že terorizmus je útokom na základné hodnoty Európskej únie a ľudské práva a naďalej predstavuje vážnu hrozbu pre členské štáty.

ZDÔRAŽŇUJÚC, že boj proti terorizmu je aj naďalej prioritou programu Rady Európskej únie, ako sa naposledy zdôraznilo v jej záveroch s názvom Ochrana Európanov pred terorizmom: úspechy a ďalšie kroky, ktoré boli prijaté 9. júna 2022¹.

BERÚC DO ÚVAHY, že Európska rada vo svojich záveroch z 11. decembra 2020² vyzvala členské štáty, aby zintenzívnili úsilie o plné využívanie európskych databáz a informačných systémov, najmä pokiaľ ide o vkladanie príslušných údajov o osobách, ktoré podľa jednotlivých členských štátov predstavujú závažnú teroristickú alebo násilnú extrémistickú hrozbu, do týchto databáz.

BERÚC NA VEDOMIE, že Rada Európskej únie vo svojich záveroch o predchádzaní radikalizácii vo väzniciach a boji proti nej a o zaobchádzaní s páchatelmi teroristických a násilných extrémistických trestných činov po prepustení, ktoré boli prijaté 6. júna 2019³, uviedla, že ďalšie monitorovanie zradikalizovaných osôb, ktoré sa na základe posúdenia rizika považujú za osoby, ktoré po prepustení naďalej predstavujú hrozbu, by sa mohlo zabezpečiť na individuálnom základe v súlade s vnútroštátnym právom a so zreteľom na zásadu proporcionality a na základné práva dotknutej osoby.

PRIPOMÍNAJÚC, že Rada v uvedených záveroch zdôraznila, že v záujme predchádzania zapojeniu páchatelov teroristických alebo násilných extrémistických trestných činov alebo páchatelov, ktorí sa radikalizovali pred pobytom vo väzení alebo počas neho, do násilných činností po prepustení, by mohli byť užitočné aj opatrenia po prepustení.

¹ 9997/22.

² EUCO 22/20.

³ 9727/19.

PRIPOMÍNAJÚC, že Rada v tých istých záveroch uviedla, že cenným nástrojom by mohla byť výmena informácií o radikalizovaných väzňoch medzi členskými štátmi EÚ na dvojstrannom alebo mnohostrannom základe v rozsahu, ktorý umožňuje vnútroštátne právo, a to napríklad vtedy, keď sa vymieňané informácie týkajú bývalých väzňov, ktorí sa vracajú alebo cestujú do jednotlivých členských štátov.

KONŠTATUJÚC, že v tých istých záveroch sa poukazuje na to, že prínosom by mohlo byť aj lepšie využívanie existujúcich informačných systémov (vrátane Schengenského informačného systému (SIS)).

BERÚC DO ÚVAHY, že Rada vo svojich záveroch o vnútornej bezpečnosti a európskom policajnom partnerstve, ktoré boli prijaté 24. novembra 2020⁴, uviedla, že osobitná pozornosť by sa mala naďalej venovať navrátilcom z konfliktných oblastí, ako aj väzenským zariadeniam a prepusteným väzňom.

ZDÔRAZŇUJÚC, že Rada v tých istých záveroch vyzvala členské štáty, aby venovali osobitnú pozornosť osobám, ktoré členské štáty považujú za teroristickú alebo násilnú extrémistickú hrozbu, pričom zdôraznila, že v Európe bez vnútorných hraníc, kde tieto osoby cestujú alebo sa spájajú s jednotlivcami alebo sieťami v iných členských štátoch, sa musí zabezpečiť, aby sa informácie vymieňali spoľahlivo a rýchlo.

PODČIARKUJÚC, že – ako sa uvádza v tých istých záveroch – Rada považuje za dôležité, aby sa v zásade do príslušných európskych databáz a informačných systémov vkladali osoby, ktoré podľa jednotlivých členských štátov predstavujú vážnu teroristickú alebo násilnú extrémistickú hrozbu, pokiaľ sa to z právneho alebo operačného hľadiska nevyžaduje inak.

BERÚC NA VEDOMIE, že v spoločnom vyhlásení ministrov vnútra EÚ o nedávnych teroristických útokoch v Európe sa vyzýva na výmenu informácií o osobách, ktoré predstavujú teroristickú alebo násilnú extrémistickú hrozbu.

⁴ 13083/1/20 REV 1.

ZDÔRAZŇUJÚC, že úsilie o zvýšenie výmeny informácií a pochopenia toho, aké osoby predstavujú teroristickú alebo násilnú extrémistickú hrozbu, ako je projekt *Gefährder*⁵, sa už vynakladá vo forme diskusií na odbornej úrovni, vytvorenia prehľadu prístupov orgánov presadzovania práva členských štátov k posudzovaniu osôb považovaných za osoby, ktoré predstavujú potenciálnu teroristickú alebo násilnú extrémistickú hrozbu, a k zaobchádzaniu s týmito osobami, ako aj vo forme dosiahnutia spoločného porozumenia a nezáväzných orientačných kritérií na preskúmanie informácií o takýchto osobách a ich vkladania do európskych databáz a informačných systémov. Táto práca sa zameriava na jednotlivcov považovaných za osoby, ktoré predstavujú potenciálnu teroristickú alebo násilnú extrémistickú hrozbu, vrátane osôb odsúdených za trestné činy terorizmu alebo radikalizovaných väzňov odsúdených za iné trestné činy, ktorí sú prepustení alebo majú byť prepustení a ktorí sa na základe individuálneho posúdenia rizika považujú za osoby, ktoré budú aj po prepustení predstavovať hrozbu.

KONŠTATUJÚC, že Europol vo svojej najnovšej správe TE-SAT⁶ zdôraznil, že prepustenie radikalizovaných osôb z väzníc naďalej vyvoláva obavy členských štátov, pretože tieto osoby môžu mimo väzníc pokračovať v prozelytizme a zapájať sa do prípravy teroristických útokov, pričom ďalej uviedol, že radikalizovaní džihádisti môžu po prepustení predstavovať riziko násilia alebo plánovať útoky.

BERÚC DO ÚVAHY, že Únia už utrpela niekoľko džihádistických útokov, na ktorých sa zúčastnili páchatelia, ktorí boli prepustení väzni v čase, keď spáchali útok⁷.

⁵ Vypracovanie nezáväzných spoločných orientačných kritérií pre orgány presadzovania práva členských štátov EÚ týkajúce sa spoločného porozumenia toho, kedy by sa osoba mala považovať za osobu, ktorá predstavuje potenciálnu teroristickú alebo násilnú extrémistickú hrozbu, preskúmania informácií o takýchto osobách a ich vkladania do európskych databáz a informačných systémov.

⁶ Europol (2023), Správa o stave a vývoji terorizmu v Európskej únii (TE-SAT) https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_TE-SAT_2023.pdf

⁷ Europol (2021), Správa o stave a vývoji terorizmu v Európskej únii (TE-SAT) https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/tesat_2021_0.pdf

ZDÔRAZŇUJÚC skutočnosť, že počas nadchádzajúcich piatich rokov bude v celej Únii prepustený značný počet osôb, ktoré boli odsúdené za teroristické trestné činy alebo za iné trestné činy a ktoré sa následne radikalizovali vo väzení. Tento špecifický aspekt si bude vyžadovať, aby príslušné orgány zintenzívnili svoje úsilie v oblasti riadenia rizík a monitorovania, ako to umožňujú existujúce kapacity a zodpovedajúce stanovenie priorít, ako aj úsilie o ich deradikalizáciu a reintegráciu po uväznení.

PRIPOMÍNAJÚC, že Rada vo svojich záveroch s názvom Ochrana Európanov pred terorizmom: úspechy a ďalšie kroky, ktoré boli prijaté 9. júna 2022, zdôraznila kľúčový význam SIS so všetkými možnými kapacitami, ktoré tento systém ponúka, pre výmenu informácií, ktoré by členským štátom mohli pomôcť pri odhaľovaní a monitorovaní osôb predstavujúcich teroristickú hrozbu.

POZNAMENÁVAJÚC, že Europol od marca 2021 dostáva oznámenia o pozitívnej lustrácii v SIS, ktoré sa týkajú zápisov súvisiacich s terorizmom, a poskytuje podporu členským štátom.

BERÚC ĎALEJ NA VEDOMIE, že v uvedených záveroch sa odkazuje na operačnú pridanú hodnotu vypracovania postupu po pozitívnej lustrácii pre zahraničných teroristických bojovníkov registrovaných v SIS, ktorí predstavujú závažnú hrozbu, na základe dobrovoľného prijatia oznámení o pozitívnej lustrácii.

PRIPOMÍNAJÚC, že obnovený SIS bol uvedený do prevádzky 7. marca 2023 s rozšíreným rozsahom pôsobnosti vrátane nových ďalších kategórií zápisov a ďalších údajov, najmä nových druhov biometrických údajov a nových funkcií, čím sa poskytujú ďalšie základné nástroje na boj proti terorizmu a závažnej trestnej činnosti.

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

UZNÁVAJÚC potenciálnu hrozbu, ktorú predstavujú prepustené osoby odsúdené za teroristické trestné činy alebo radikalizovaní väzni odsúdení za iné trestné činy.

ZDÔRAŽŇUJÚC potrebu podporovať výmenu informácií medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o údaje týkajúce sa osôb, ktoré môžu predstavovať teroristickú hrozbu, v súlade s vnútroštátnym a európskym právom a so zreteľom na zásadu proporcionality a základné práva dotknutých osôb.

Zároveň ZDÔRAŽŇUJÚC význam ochrany základných práv a slobôd prepustených väzňov, najmä tých, ktorí už nepredstavujú hrozbu.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY:

V súlade s vnútroštátnym právom a pri rešpektovaní zásady proporcionality a základných práv dotknutých osôb **PODPOROVALI** prijatie opatrení, ktoré sa majú uplatňovať po prepustení osôb odsúdených za trestné činy terorizmu alebo radikalizovaných väzňov odsúdených za iné trestné činy, ktorí predstavujú potenciálnu teroristickú hrozbu.

ĎALEJ ROZVÍJALI posudzovanie a riadenie rizík alebo monitorovanie prepustených osôb alebo osôb, ktoré majú byť prepustené, na základe multiagentúrneho prístupu, ktorým sa podporuje účasť a koordinácia všetkých zainteresovaných strán.

V rámci uplatniteľného práva **POSILŇOVALI** výmenu informácií na bilaterálnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ, o osobách odsúdených za trestné činy terorizmu alebo iné trestné činy, ktoré boli prepustené alebo majú byť prepustené po výkone trestu, ak z posúdenia rizika vyplynie, že sú stále radikalizované a predstavujú teroristickú hrozbu.

V súlade s vnútroštátnym právom si v rámci EÚ VYMIENALI informácie o väzňoch, ktorí sa na základe posúdenia považujú za osoby predstavujúce teroristickú hrozbu, pričom sa táto výmena má uskutočňovať včas pred ich možným prepustením a prostredníctvom vloženia ich údajov do SIS, a ak sa títo väzni monitorujú v rámci presadzovania práva, aj s využitím Informačného systému Europolu (EIS) a analytických projektov Europolu. Malo by sa to uskutočniť v súlade s právnymi požiadavkami EÚ a členských štátov, operačnými obmedzeniami, dodržiavaním zásady proporcionality a dodržiavaním základných práv, aby sa zabezpečilo, že osoby, ktoré predstavujú teroristickú hrozbu, sa zahrnú do databáz EÚ, a aby sa uľahčila kontrola týchto osôb v týchto systémoch vrátane ich biometrických údajov.

PRESKÚMALI možnosť – v prospech všetkých členských štátov, ktoré majú o získavanie informácií zo SIS po pozitívnej lustrácii záujem, – rozšíriť diskusie o účinnej výmene informácií zo SIS po pozitívnej lustrácii v súvislosti so zápsmi o trestných činoch terorizmu a o zahraničných teroristických bojovníkoch, ktorí predstavujú vážnu hrozbu, na výmenu informácií zo SIS po pozitívnej lustrácii v súvislosti s páchatel'mi teroristických alebo násilných extrémistických trestných činov alebo páchatel'mi radikalizovanými počas výkonu trestu odňatia slobody.

VYNAKLADALI SPOLOČNÉ úsilie a vymieňali si najlepšie postupy o tom, ako posilniť vzťahy s prioritnými tretími krajinami, aby sa v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi členských štátov uľahčilo vyhostenie zahraničných radikalizovaných páchatel'ov prepustených z väzenia, ktorí na základe informácií, ako sú napríklad odsúdenia alebo spravodajské informácie orgánov zodpovedných za národnú bezpečnosť, predstavujú potenciálnu teroristickú hrozbu.

VYZÝVA KOMISIU, ABY:

NAĎALEJ podporovala členské štáty na základe ich žiadosti pri vývoji, vykonávaní a šandardizácii nástrojov na posudzovanie rizika, pokiaľ ide o osoby odsúdené za teroristické trestné činy, ako aj o tých radikalizovaných väzňov, ktorí boli odsúdení za iné trestné činy, s prihliadnutím na vyvíjajúcu sa teroristickú hrozbu a následnú potrebu nástroje podľa potreby prispôbiť, ako aj pri zhromažďovaní vedeckých údajov potrebných na empirickú validáciu týchto nástrojov a na rozhodovanie založené na dôkazoch o riadení a monitorovaní prepustených páchatel'ov, ktorí predstavujú teroristickú hrozbu.

NAĎALEJ uľahčovala v rozsahu povolenom uplatniteľným právom výmenu informácií o osobách považovaných za osoby, ktoré predstavujú potenciálnu teroristickú alebo násilnú extrémistickú hrozbu, vrátane osôb odsúdených za trestné činy terorizmu alebo za iné trestné činy, ktoré sa následne radikalizovali a ktoré sú alebo majú byť prepustené, a to aj podporou využívania existujúcich nástrojov, najmä SIS, a ak sa takéto osoby monitorujú v rámci presadzovania práva, Informačného systému Europolu (EIS) a analytických projektov Europolu.

PODPOROVALA členské štáty pri posilňovaní vzťahov s prioritnými tretími krajinami s cieľom uľahčiť vyhostenie zahraničných radikalizovaných väzňov, ktorí sú prepustení z väzenia, do ich krajín pôvodu.

PRESADZOVALA s podporou Europolu v medziach jeho mandátu a v súlade s vnútroštátnym právom a právom EÚ výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi, najmä pokiaľ ide o vykonávanie posúdení hrozieb pred prepustením odsúdených osôb a o uloženie probačných alebo bezpečnostných opatrení po prepustení.
